

POSUDEK

oponenta diplomové práce

na diplomovou práci studenta Lukáše Hendrycha na téma:

Trestně právní institut nutné obrany

Autor si pro téma své diplomové práce vybral sice klasický, avšak stále velmi aktuální a zajímavý institut hmotného práva.

Diplomovou práci, která čítá kolem osmdesáti předepsaných stran, rozčlenil na úvod, dalších osm kapitol a závěr. Některé kapitoly jsou dále segmentovány na subkapitoly a oddíly. Práce obsahuje rovněž poměrně bohatý seznam české i zahraniční odborné literatury i obsáhlý seznam publikované judikatury a použitých právních předpisů.

V úvodní kapitole autor vysvětlil důvod výběru tématu i cíl diplomové práce: „...zanalyzovat... nutnou obranu z hlediska teoretického i praktického a ... nastolit de lege ferenda úvahy o její případné změně“.

V první kapitole autor vymezuje místo nutné obrany mezi ostatními okolnostmi vylučujícími protiprávnost. Zabývá se přitom nejen okolnostmi uvedenými explicitně v platném (účinném) trestním zákoníku, nýbrž i okolnostmi, které vyplývají z právního řádu jako celku. I když by byl zajímavý rozbor zejména některých z těchto okolností, stanovený rozsah diplomové práce a její charakter nedovolují pojmout je do větší hloubky. Dá se předpokládat, že zejména k takovým okolnostem jako je svolení poškozeného, přípustné riziko a lékařský zákrok se autor blíže vyjádří při obhajobě (zejména pokud budou mít blízký vztah k nutné obraně).

Ve třetí kapitole autor zpracoval historický vývoj nutné obrany na našem území, a to od poloviny devatenáctého století do současné doby. V té souvislosti cituje zejména názory předválečných autorit Prof. Kallaba a Prof. Miříčky, které by stejně jako Solnařovy úvahy, měly být i do budoucna inspirativní. S touto kapitolou úzce souvisí i následující (čtvrtá) kapitola o podmínkách nutné obrany. V ní autor kritizuje termín „způsob útoku“, který byl jako nevhodný již dříve označen řadou renomovaných autorů, avšak přesto byl bez bližšího vysvětlení převzat i do nového trestního zákoníku. Pátá kapitola je věnována mezím nutné obrany a jsou v ní prezentovány i rozdílné názory, jež se objevily v judikatuře a odborné literatuře, což nepřekvapuje vzhledem ke křehkosti tohoto tématu. Na pátou kapitolu organicky navazuje kapitola šestá, pojednávající o jednotlivých excesech z nutné obrany. Rovněž k těmto zajímavým otázkám může být zaměřena obhajoba, a to i vzhledem

k aktuálnosti užívaných pojmů, jako je „exces chabý“ a „exces jarý“. V sedmé kapitole je provedena komparace nutné obrany v trestním zákoníku ČR s úpravou tohoto institutu v současném německém a slovenském trestním právu. Zajímavý exkurz představují osmá a devátá kapitola, pojednávající o použití automatických obranných systémů a právní úpravě nutné obrany v občanském zákoníku. S autorem je třeba souhlasit, že pojetí nutné obrany v trestním a občanském zákoníku by nemělo být rozdílné, což odpovídá požadavku souladnosti a bezrozpornosti prvků systému práva. V závěrečné kapitole autor shrnuje celou projednávanou problematiku a vyslovuje vlastní, nikoli nepřiměřené představy o kvalitě současné právní úpravy a její interpretaci. Přesto, že v zásadě souhlasím s autorovými názory, že současná právní úprava i její soudní výklad se jeví jako dostačující, dávám pro obhajobu na zvážení, zda by se legislativní hranice mezi nutné obrany neměla ještě více přiblížit k obránci (aby např. nemuselo docházet k situace, že obráncův zásah proti útočníkům vzniklým na soukromý pozemek bude řešen až cestou prezidentské milosti).

Práce je kvalitně napsána po stránce systematické, stylistické i gramatické. Je důkazem, že autor se velmi podrobně seznámil s institutem nutné obrany i s velice delikátními problémy při jeho uplatňování. Nemám k ní proto zásadní výhrady a předběžně ji hodnotím prvním klasifikačním stupněm.

V Praze dne 7. května 2012

JUDr. Jindřich F a s t n e r
oponent

